Torstai 6. lokakuuta 2022

P9_TA(2022)0355

Avaruusliikenteen hallintaa koskeva EU:n toimintamalli – EU:n panos maailmanlaajuiseen haasteeseen vastaamiseksi

Euroopan parlamentin päätöslauselma 6. lokakuuta 2022 avaruusliikenteen hallintaa koskevasta EU:n toimintamallista – EU:n panos maailmanlaajuiseen haasteeseen vastaamiseksi (2022/2641(RSP))

(2023/C 132/14)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon 15. helmikuuta 2022 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Avaruusliikenteen hallintaa koskeva EU:n toimintamalli – EU:n panos maailmanlaajuiseen haasteeseen vastaamiseksi” (JOIN(2022)0004),

— ottaa huomioon 11. marraskuuta 2020 hyväksytyt neuvoston päätelmät suuntaviivoista Euroopan osallistumisesta maailmanlaajuisen avaruustalouden keskeisten periaatteiden määrittelyyn,

— ottaa huomioon 22. helmikuuta 2021 annetun komission tiedonannon siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden synergioita koskevasta toimintasuunnitelmasta (COM(2021)0070),

— ottaa huomioon 20. kesäkuuta 2019 julkaistut ulkoavaruuden rauhanomaista käyttöä valvovan YK:n komitean suuntaviivat ulkoavaruustoiminnan pitkän aikavälin kestävyyden varmistamiseksi,

— ottaa huomioon kysymyksen komissiolle avaruusliikenteen hallinnasta (O-000035/2022 – B9-0022/2022),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 2 kohdan,

— ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan päätöslauselmaesityksen,

A. toteaa, että avaruusliikenteen hallinta on strategisesti tärkeää unionille ja sillä edistetään turvallisen, varman ja riippumattoman avaruuteen pääsyn, sieltä palaamisen ja sen käytön turvaamista, taataan ulkoavaruuden pitkän aikavälin kestävyys ja edistetään EU:n avaruusteollisuuden jatkuvaa kilpailukykyä ja varmistetaan se;

B. ottaa huomioon, että avaruusoperaatioiden, kiertoradalla olevien satelliittien ja avaruusromun määrä on viime vuosina lisääntynyt merkittävästi; ottaa huomioon, että tämä kehitys on kasvattanut eksponentiaalisesti kiertoradalla suoritettavien avaruusoperaatioiden turvallisuusriskiä ja ulkoavaruuden kestävyyteen kohdistuvaa uhkaa; toteaa, että tämä saattaa vaarantaa unionin avaruusohjelman komponenttien tarjoamat palvelut;

C. ottaa huomioon, että alalla on noussut uusia suuntauksia, joiden myötä avaruuden käyttöä lähestytään kaupallisemmista näkökulmista, avaruusalalle on siirtynyt uusia ei-julkisia toimijoita, valtavia satelliittijärjestelmiä laukaistaan tai suunnitellaan laukaistavaksi matalalle Maan kiertoradalle ja myös muita kaupallisia mahdollisuuksia, kuten kaivostoimintaa avaruudessa, tutkitaan;

D. toteaa, että useat teknologiat tarjoavat luotettavia ratkaisuja avaruusliikenteeseen, ruuhkautumiseen ja törmäysriskeihin; ottaa huomioon, että EU:ssa on kehitetty useita innovaatioita sekä käynnistetty yksityisiä ja julkisia aloitteita avaruusromun havaitsemiseksi ja jäljittämiseksi; katsoo, että avaruusalusten (automatisoituun) törmäyksenestoon, avaruusromun välttämiseen, avaruusromun haittojen lieventämiseen ja korjaamiseen sekä avaruusromun poistoon liittyvät tekniikat ovat tehokkaita työkaluja, jotka vaativat asianmukaisen sääntely- ja täytäntöönpanokehyksen;

E. ottaa huomioon, että unionin avaruusohjelma sisältää avaruustilannetietoisuutta koskevan komponentin ja siihen sisältyvän avaruusesineiden valvonnan ja seurannan (SST) osakomponentin, joka muodostaa avaruusliikenteen hallinnan operatiivisen pilarin;

F. ottaa huomioon, että avaruusliikenteen hallinnalla ei ole yhtä laaja-alaista yksityiskohtaisia sääntöjä ja teknisiä eritelmiä sisältävää kattavaa kansainvälistä sääntelykehystä kuin muilla (liikenteen) aloilla, ja sen sijaan alaa säännellään vain vapaaehtoisilla suuntaviivoilla;

1. suhtautuu myönteisesti yhteisessä tiedonannossa ”Avaruusliikenteen hallintaa koskeva EU:n toimintamalli – EU:n panos maailmanlaajuiseen haasteeseen vastaamiseksi” esiteltyihin suunniteltuihin toimiin;

Torstai 6. lokakuuta 2022

2. panee tyytyväisenä merkille avaruusalan viimeaikaisen kehityksen, esimerkiksi uusien yritysten markkinoille tulon ja unionin avaruusohjelman eri komponenttien tarjoamien palvelujen käyttöönoton markkinoilla;

3. korostaa, että avaruusoperaatioiden ja avaruusalan toimijoiden määrän lisääntyminen ja satelliittijärjestelmien koon ennennäkemätön kasvu ovat määrällisiä näkökohtia, joihin liittyy vakavia haasteita, ja että niihin on puututtava erityisesti ehkäisevillä toimenpiteillä ja kehittämällä ja ottamalla käyttöön kehittyneitä automatisoituja tekniikoita, kuten automatisoitu törmäyksenesto; korostaa tässä yhteydessä, että tekoäly, suurteholaskenta ja koneoppiminen ovat tähän tarvittavien automaatio- ja jäljitysprosessien mahdollistavia teknologioita;

4. huomauttaa, että avaruusliikenteen asianmukainen hallinta edellyttää määrällisiin mittareihin ja mittausvälineisiin perustuvaa tietoa ja että tätä varten on myös lisättävä anturien määrää ja parannettava niiden laatua sekä edistettävä kattavaa tietojen yhteiskäyttöä ja avaruusromua koskevien teknologioiden kehittämistä;

5. korostaa, että avaruusalan kehittämiseksi EU:n on omaksuttava strateginen ja kunnianhimoinen lähestymistapa, joka kattaa sääntelynäkökohdat, kansainvälisen ulottuvuuden ja SST-palvelut;

6. korostaa tarvetta edistää avaruusliikenteen hallinnan kansainvälisesti tunnustettua määritelmää, jotta voidaan varmistaa kaikkien parametrien yhtenäinen tulkinta ja siten edistää avaruusoperaatioiden turvallisuutta yhä ruuhkaisemmassa ulkoavaruudessa;

7. katsoo, että avaruusoperaatioiden turvallisuuden takaamiseksi EU:n laajuisten avaruustoiminnan tasapuolisten toimintaedellytysten ja eurooppalaisen sitovan avaruuslainsäädännön kattavan kehyksen olisi perustuttava avaruustoiminnan selkeään sääntelykehykseen; kehottaa komissiota laatimaan EU:n säännöt, standardit, tekniset eritelmät ja suuntaviivat ja edistämään näitä sääntöjä aktiivisesti kansainvälisellä tasolla;

8. korostaa, että turvallisuus on otettava huomioon suunnitteluvaiheesta lähtien ja avaruuslaukaisujen ja -resurssien on oltava kestäväksi suunniteltuja, että nykyisiä parhaita käytäntöjä ja suuntaviivoja ei hyödynnetä riittävästi ja että hajanaisuus ei edistä tehokasta laajamittaista lähestymistapaa; korostaa, että nämä muutokset olisi suunniteltava huolellisesti ja selkeästi, jotta voidaan tukea niiden nopeaa kansainvälistä käyttöönottoa ja estää avaruusalan liialliset hallinnolliset rasitteet;

9. kehottaa komissiota ottamaan huomioon sekä siviili- että puolustus- ja turvallisuustarpeet, arvioimaan avaruusliikenteen hallinnan kehityksen vaikutuksia eurooppalaisiin julkisiin ja yksityisiin sidosryhmiin ja kuulemaan myös EU:n ulkopuolisia asianomaisia sidosryhmiä;

10. kehottaa komissiota olemaan yhteydessä kolmansiin maihin ja kansainvälisiin järjestöihin, tämän kuitenkaan rajoittamatta unionin riippumattomuutta;

11. kehottaa komissiota tehostamaan unionin SST-palveluja kerättyjen tietojen ja ilmakehään paluuta ja hajoamista koskevien analyysien osalta ja kehittämään edelleen EU:n SST-tietokantaa, mukaan lukien avaruusesineiden havaitut, luetteloidut ja ennustetut liikkeet;

12. painottaa, että parempien SST-valmiuksien kehitystä on tuettava ja avaruusliikenteen hallintaa koskevaa tutkimusta ja innovointia on tehostettava;

13. korostaa, että avaruusromu on kiireellinen ongelma ja että tarvitaan avaruusromuoperaatioita; kehottaa siksi komissiota jatkamaan investointeja avaruusromun vähentämisen teknologioita koskevaan tutkimukseen ja niiden käyttöönottoon käyttämällä kaikki EU:n tarjoamat mahdollisuudet tutkimus- ja innovaatiotoiminnan rahoittamiseksi Horisontti Eurooppa -puiteohjelmalla, Cassini-Huygens-avaruustutkimushankkeella ja pilottihankkeilla sekä hyödyntämällä eri EU:n ohjelmien ja kansallisen rahoituksen ja mahdollisuuksien mukaan Euroopan avaruusjärjestön rahoituksen välisiä synergioita ja yhdistelmiä;

14. kehottaa komissiota toteuttamaan kaikki poliittiset ja diplomaattiset toimet ja tekemään yhteistyötä YK:n kanssa, jotta voidaan kehittää kattava kansainvälinen lähestymistapa yhteisten standardien ja sääntöjen soveltamiseen ja konkreettisten avaruusliikenteen hallinnan ratkaisujen täytäntöönpanoon maailmanlaajuisella tasolla;

15. kannustaa komissiota edistämään EU:n osallistumista YK:n pelastussopimukseen ([1]), vastuusopimukseen ([2]) ja laitteiden rekisteröintiä koskevaan sopimukseen ([3]);

16. kehottaa komissiota ehdottamaan vuoteen 2024 mennessä avaruusliikenteen hallintaa koskevaa lainsäädäntöä, jossa käsitellään muun muassa järjestelmän hallinnointia ja ehdotetun EU:n avaruusohjelmaviraston vastuualueita sekä avaruusliikenteen hallinnan sisällyttämistä seuraavaan avaruusohjelmaan vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen ja unionin nykyisen avaruusohjelman väliarvioinnin perusteella;

17. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle ja jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

([1]) Avaruuslentäjien pelastamista ja palauttamista sekä ulkoavaruuteen lähetettyjen esineiden palauttamista koskeva sopimus, 1967.
([2]) Kansainvälistä vastuuta avaruusesineiden aiheuttamasta vahingosta koskeva yleissopimus, 1971.
([3]) Ulkoavaruuteen lähetettyjen esineiden rekisteröimistä koskeva yleissopimus, 1974.